

1) **Lykkeholm** i Ellinge Sogn i Vinding-Herred. Pag 572.

2)

Lin 10 Erich Juel og Anne Frises Søn Iver Juel til Lykkesholm 1596 og Oliva Lykke, af hende menes, at Gaarden har fået Navn, og at Gaarden tilforn er kaldet Magelund, men derpaa tvivles siden i det Danske Magazin Tom IV. Pag. 296 melde, at 1391 havde Biskop Peder af Aarhuus med tvende Riddere forseglet Dronning THES Brev, hvorved han afhender til Hennike Olufsen af Søeholm Væbner sin Gaard og Gods Lykkesholm i Fyen, altsaa maa man tvivle om foranførte Efterretning Rigtighed. Lin. 14 Eiler Qvitzau skrives til Lykkesholm 1604 og 1674, men det synes, at de Qvitzauer haver baade eyet Lykkesholm i Fyen og Lykkesholm paa Langeland, thi Herr Boisen eyer et Pergaments Brev i fra 1604, som indeholder Anne Rönnovs Tilstaaelse paa et Mageskifte imellem hendes afgangne Mand Erich Hardenberg til Matterup og Søster Frue Berete Rönnovs til Lykkesholm, hvorved Frue Berete Rönnov beholdt Halvparten i Knyle og Lykkesholm imod Halvparten i Faareveile, saa at Anne Rönnov Søster-Børn Friderich Qvitzau til Qvitzauholm, Eiler Qvitzau til Lykkesholm, Hans Afchersleben paa sin Hustrues Vegne, Jomfrue Dorthe og Anne Qvitzau skal nyde samme Gods ubehindret. Lin. 20 Otte Sehested arvede Lykkesholm efter sin Broder Erich Sehested, han solgte Gaarden paa Auction, og Søsteren Margrethe Sehested købte den, døde 1713 og testamentere Gaarden til sin Søster-Datter, dog at hendes Broder Otte Sehested skulde (811) have sit Ophold paa Gaarden. Pag. 573 lin. 4 Margrethe Vinterfelt kunde ikke sælge Gaarden 1712, da hun

først blev den testamenteret 1713. Lin 11 Geheime-Raad Adeler døde 1766 og hans Frue Aaret efter, da Gaarden blev solgt til Krigs-Raad Otto Lindegaard for 71000 Rdlr.

- 3) **Løgtved** i Steenstrup Sogn i Sunds-Herred. Gaarden var tilforn af Grund-Muur, som Etatz-Raad Niels Kragh lod nedbryde, og i den Sted opsette en Bindingsverks Bygning, som Agent Vesten med tvende Fløye forøgede, og har 1756 noget fra Gaarden anlagt et Teglverk. Pag. 574 lin. 7 Anne Rosenkrantz, Rigs-Raad Otto Kragh, Befalingsmand paa Nyeborg Frue, døde 1666, maa have, som Enke, købt Løgtved, og efterlod den sin Søn Geheime-Raad Niels Kragh. Lin. 8 Frue Etatz-Raadinde Kragh solgte Gaarden 1755 til Agent von Vesten, siden Professor von Vesten solgte den 1770 til Hans Möller, som igien solgte den til Mølleren i Egbye Mølle Gregers Leopold.
- 4) **Møllerup** eller Mullerup i Guldberre Sogn i Gudme-Herred. Lin. 16 Jacob Fleming 1507. Lin 19. Hartvig Bille og Anne Kaas, disse menes at have været Eyere af Møllerup i Jylland, og ey af Mullerup i Fyen. 1639 havde Niels Sehested opbyggt Lade-Gaarden af Grund-Muur, Stald-Huuset afbrændte ved Lynild 1713, og da al Muurverket blev staaende, blev den store Lade med videre, men nye Tømmer og Tække istandsat. Borge-Gaarden er af Frue Sophie Amalia Vind opbyggt 1710 i tre Bindingsverks Flygler, deromkring ere brede Graver med Vinde-Broer, den ene til Lade-Gaarden, den anden Broe til Norden ud til en prægtig Hauge, som Sal. Geheime-Raad Scheel af Grunden har alder anlegge, nu hans Søn Major Friderich Scheel og Frue Elisabeth Cicignon. Noget fra (812) Gaarden i Dyrehaugen findes et Sted med Graver og Volde, hvor en Herre-Gaard skal have standet, kaldet Knudstrup.
- 5) **Nakkebølle** i Aastrup Sogn i Salling-Herred. Lin 15 Gaarden kaldtes 1419 Gronderupgaard og hørte til Aabye Sogn, som et Tingsvidne udviser. Pag. 576 lin. 4 Falk Giöe døde 1653 og følgelig Nachebølle solgt efter hans Død. Samme Linie: Börge Trolle eyede Gaarden fra 1707 til 1722. Den nu værende Eyer er Oberst-Lieutenant Cicignons Enke-Frue Sophia Amalia Sehested, Søster til Oberst-Lieutenant Niels Sehested paa Broeholm.

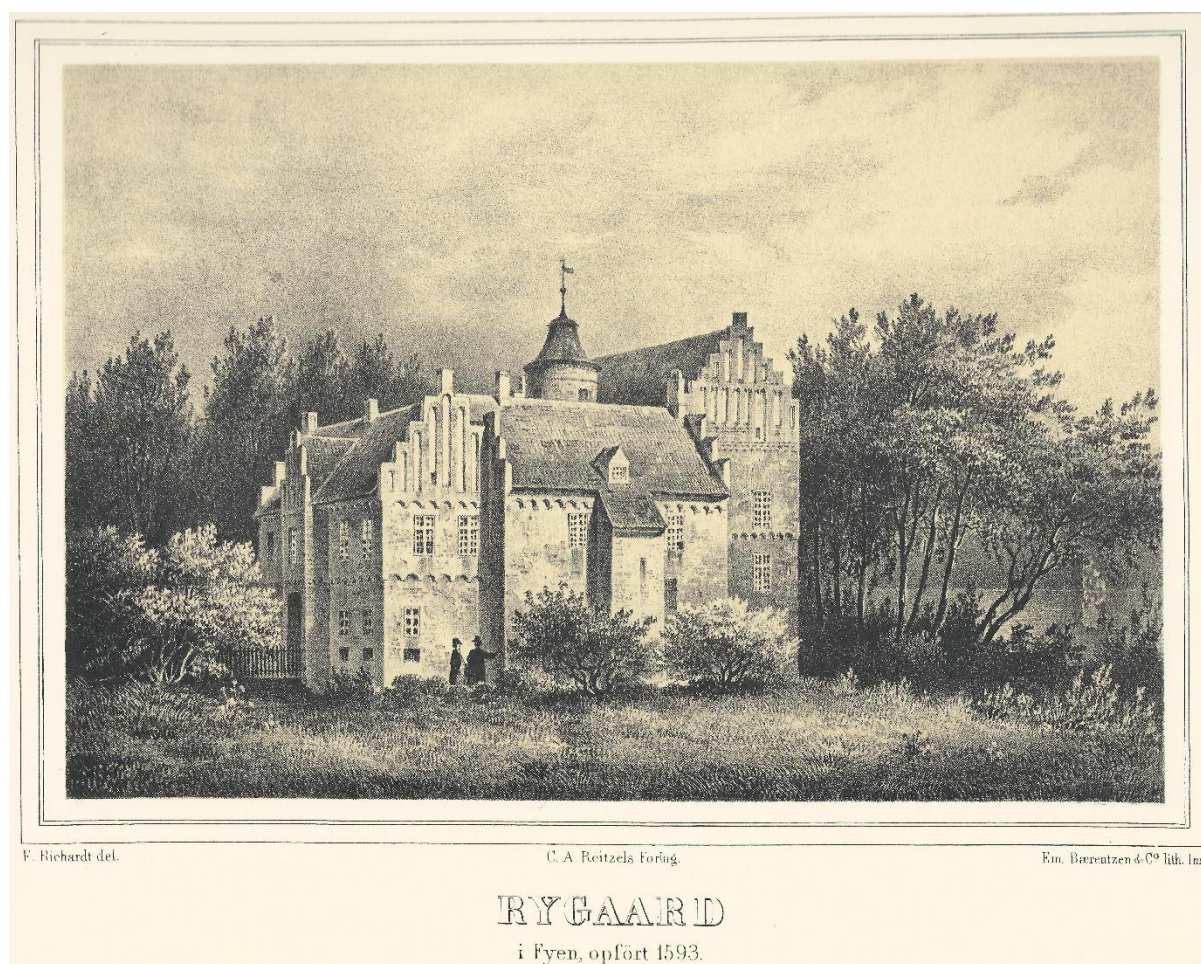
- 6) **Nielstrup** i Ollerup Sogn i Sunds-Herred, er én af Landets ældste Gaarde, af Borge-Gaarden staaer alene af de gamle grundmurede Bygninger to Sider og en Gavl. Lade-Gaarden er en regulair grundmuret Bygning, af Velbyrdig Johan Lehn opbygt. Pag 577 lin 15 Det der anføres i Atlas Dan. Om/de Oxer, som har eyet denne Gaard er ved Undersøgning befunden, at det om de Oxer henhører til Nielstrup i Lolland, og ey til Nielstrup i Fyen. Eyerne til Nielstrup har været følgende: 1.) Biörn Ollesen og Susanne Munk 1343. 2.) Povel Laxman med tre Fruer: Maren Brok, Inger Munk og Kirsten Banner, han blev myrdet paa Høybroe i Kiøbenhavn 1502. 3.) Johan Biörnsen døde 1534, og Gertrud Parsberg døde 1552. 4.) Iver Lunde døde 1587, og Maren Biörnsen døde 1561 de eyede og Tirsbek. 5.) Ditlev von Qvalen levede 1606 havde to Fruer: Riborre Valkendorf of Sophie Lunge, Eiler Bryske og Gertrud Lunge til Dalund, skal og samme Tid have eyet den halve Deel af Gaarden. 6.) Eiler Höeg og Else Krabbe døde 1655. 7.) Niels Lauritsen Borgemester i Svendborg og Cathrine Nissen. 8.) Deres Datter Anne Nissen døde 1713, som havde Jörgen Ernst von Hoben, som døde 1749; hans anden Frue Edel Margrethe General-Lieutenant Hans Lövenhielm til Veirup og Frue Ide Sophie Gersdorfs Datter. 9.) Hun (813) fik derefter Velbyrdige Johan til Hvidkilde og Lindskou, han døde 1760 og hun 1767. 10.) Conferentz-Raad Povel Abraham Lehn og Frue Erica Christiana von Cicignon. Pag. 578 lin. 11 Skov og Mølleskyld er urigtig anført, det er Skovskyld 6 Tdr. 6 Skpr. 2

Alb. Mølleskyld 1 Skp. 3 Fk. 1 Alb. Til Gaarden er skøn Skov og Fiskerie i Nielstrup og Ollerup Søer.

- 7) **Nyebøllegaard** i Hillerslev Sogn i Salling-Herred, har tilforn længe tilhørt den Familie Bølle, og i mange Aar de samme Eyere som Gielskou. Conferentz-Raad Pentz til Fiellebroe, er ey bygt anderledes end en god Bonde-Gaard.
- 8) **Nørskou** i Giesteløv Sogn i Salling-Herred. Borge-Gaarden er af nye opbyggt 1700. Eyerne: Gabriel Knudsen Acheleie fra 1594 ti 1599 og Frue Helle Sparre, Hans Afchersleben fra Mecklnborg 1604, Jörgen Afchersleben og Maren Brokenhuus, Peder Brokenhuus og Gedske Reventlov, Claus Brokenhuus og Emerence Jernskæg, Oberst-Lieutenant Peder Brokenhuus døde 1676, og Jytte Gyldenstjerne døde 1679, General-Lieutenant Hans Lövenhielm, Geheime-Raad Friderich Giedde, Oberste Friderich Ahlefeldt og Riborg Holk, Ritmester Ahlefeldt døde 1749 og Frue Regitze Baronesse af Gyldenchrone, hun fik General Kaas til Boltinggaard, han solgte Gaarden til Oberste Peder Bernhard Volfrath, han døde 1759, nu hans Enke-Frue.
- 9) **Raskenberg** har hidindtil lagt til Nyeborg, men ved Kongelig Bevilling 1742 henlagt til Avnslev Sogn i Vinding-Herred, fordum kaldet Vagner-Gaarden, Borge-Gaard og Lade Gaard er vel alene af Bindingsverk, men sat i skøn Stand af afgangne Cancellie-Raad Dreyer. Gaarden har anseelig Avling, fire Kirker og flere Tiender, han skønne Bønder; ved Frue Dreyers Død 1769 (814) solgte Arvingerne Gaarden ved Auction til Justitz-Raad Saxesen og to andre for 115000 Rixdaler. De solgte Gaarden igien 1770 til Cammer-Herre Gregers Juel, en Søn af Geheime-Raad Peder Juel til Hveringe.

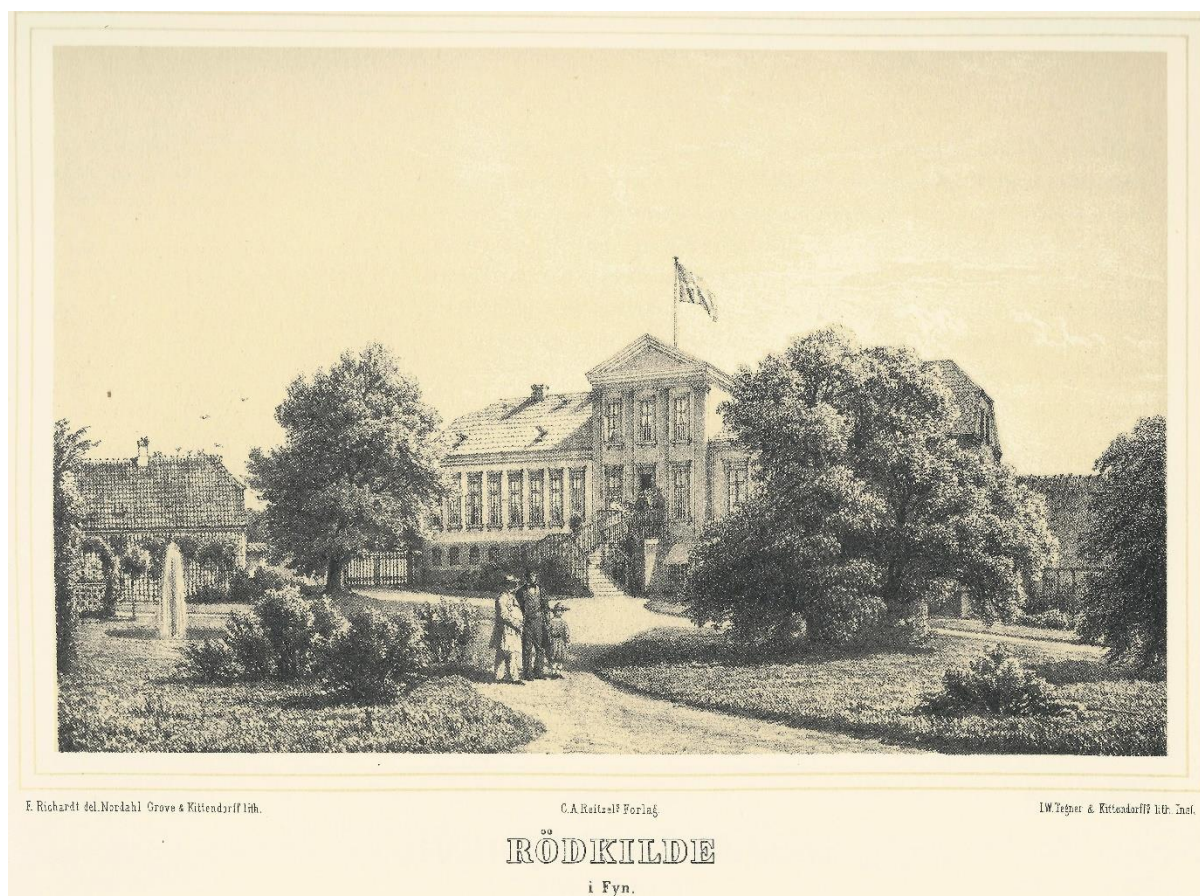
- 10) **Ravnholt** i Herrested Sogn i Vinding-Herred. Ikke alene Gaardens grundmurede Bygning er anseelig repareret og forbedret af General-Lieutenant Ove Juel, og nu hans Enke-Frue. Borge-Gaarden er to Længder af to Etager, hvortil er bygt et Capelet Capel som haver smukke Ornamenten, Sølv Lysestager, Kalk og Disk, givet af Geheime-Raad Sehested, blev 1737 indviet af Biskop Ramus og kaldet Vor Frelzers Capel. Lin 12 Evert Bild den ældre, skrives og Cort Bild, og Frue Vivike Podebusk Lin 17 af Eyerne fattes Niels Bild og Margrethe Urne, død 1622. Otte Brahe Steensen solgte Gaarden til Holger Rosenkrantz til Rosenholm, og han til Henrich Grev Holk og Hilleborg Kruse 1651; hun fik derefter Frantz Povisk, Ridder, han døde 1663, og Enken solgte Gaarden 1665 til Christen Scheel Jörgensen, som døde 1675. Friderich Gersdorf og Frue Elisabeth Sophie Scheel, han døde 1692. Geheime-Raad Christian Sehested døde 1740 og havde foranførtes Datter Charlotte Amalia Gersdorf, efter dem General-Lieutenant Ove Juel, døde 1766; nu hans Enke-Frue Grevinde af Friis fra Frisenborg.
- 11) Ryegaard i Langaæ Sogn i Gudme-Herred.

Hans Excellence Adam Gotlob Greve af Moltke har 1769 ladet Gaard og Kirke istandsette, og ladet Skoven imellem Glorup og Ryegaard igiennemhugge til en Allee fra den ene Gaard til den anden, siden de ligger saa nær hinanden, og ladet endeel Bønder-Gaarde af nye opbygge, samt endeel sette i Stand; derforuden ved en Landmaaler ladet (815) opmaale Langaæ Bye, og deres tilforn tre ulige Marker inddeele i fem lige dito, foruden tre á parte til aarlig Brug for Bønderne inddeelte Indhegninger i steden for Tofter.

Lin. Ult. Claus Serlin en gammel Dansk Adel, den sidste af Slægten, eyede Gaarden, førend den kom til de Skinkler. Lin. 2 Otte Skinkel døde 1419. Lin 13 Henrich Lange 1651. Lin 20 Major Pultzes Enke til Tisselholt solgte Gaarden 1768 til Hans Excellence Adam Gotlob Greve af Moltke til Grevskabet Bregentved, Glorup, og flere Gaarde.

12) **Rødkilde** i Ulbølle Sogn i Salling Herred.

Lin. 5 Tyge Lauritzen Abildgaard 1286 var med Marsk Stig bleven fangen men slap løs. Lin. 11 Anne Hvide har neppe eyet Garden, men efter Knud Hvide hans Søn Jacob Hvide, døde 1562, og Lene Giøe døde uden Børn, hans Søster Margrethe Hvide fik Claus Aagesen Ulfeld til Kragerup. Lin 15 Cay Lykke hvis Gods faldt til Kongen 1661. Lin 20 Börge Trolle 1717. Lin 22 Justitz-Raad Jens Lange og ey Hans Lange til Rødkilde, han har ved Gaarden indrettet Mølleverk til Perle- og andre Gryn, samt en Fabriqve til Puder og Stivelse.

40. **Rørbek** i Flødstrup Sogn i Vinding-Herred. Lin 3 Der er anført mange Qvitzauer, men de har ved Arv eyet Gaarden paa én Tid, Diderich Qvitzau 1555, Christen Qvitzau var døde førend 1604, men hans Formands Enke Margrethe Höeg levede samme Tid, vid. Hofm Fund. Tom V. pag 576. Lin. 9. efter Papenheim og Qvitzau tilhørte Gaarden Christian Qvitzau 1587. Gregers Höeg og Frue Lisbeth Rodsteen; hvis Navne findes 1634 og 1645 de levede endnu 1656; deres Søn Jens Höeg og Anne Urne, Krigs-Commissarius Möller, Commerce-Raad Otto Jacobsen Engelsted og Provst Vedel i Muncheboe købte Gaarden; den sidste afstod sin Part til Engelsted, han ombygte Gaarden af Bindingsverk, hans Søn Cancellie-Raad Engelsted, og nu hans Enke. Markerne og Skovene er meget (816) forbedret, desuden købt til Gaarden den Sæde-Gaard Riisinge paa 32 Tdr. Hartkorn i Flødstrup Sogn, som hverken er Tiende- eller Skattefrie, og lagt under Gaarden.

41. **Sandholt** i Lynderse Sogn i Salling-Herred. Gaarden er fire grundmurede Huuse med Graver. Pag 586 lin. 5 Etatz-Raad Nobel eyede Gaarden 1722 og gjorde den til et Stam-Huus. Lin 6. Cancellie-Raad Nöragers Enke besidder Gaarden, hvis Søn er nu værende Stam-Herre.

42. **Skeelsborg** i Stubberups Sogn paa Hindsholm i Bierge-Herred. Lin 13 er et Baronie, tilforn Eskebjerg. Borge-Gaarden er Bindingsverk to Etager af tre Længder. Pag. 588 lin. I. i steden for Ramsøe bør staae Romsøe. Lin. 8 førend Stig Hvide har Eskebjerg været eyet og beboet af Toche, Skialm Hvides Søn, og efter ham Skialm Skegge Marsk 1158. Lin 20 Stig Andersen Hvide Marsk, skal foruden Eskebjerg have eyet hele Hindsholm, og besiddet samme foruden andet mere Gods han havde arvet. Pag. 589 lin 2 ANDRE ANFØRER AT Marsk Stig er begravet paa Helnes i Jylland. Lin 8 Stig Andersen Hvide til Biørnholm og Eskebjerg 1330 døde 1369, hans Søn Ove Stigsen Hvide, som med sin Svoger Bugge blev slagen ved Meddelfart 1358, siges at have boet paa Eskebjerg, efter ham Anders Ovesen Hvide og Else Krogenos, hvis eneste Søn var Ove Andersen Hvide, fød 1419. og døde ugift, saa at Godset tilfaldt Moderen, som anden gang var gift med Otte Nielsen Rosenkrantz ec. Lin 23 Schach Baron af Brochdorf er Cammer-Herre, gift med Geheime-Raad Adellers Datter til Lykkesholm, nu værende Eyere. Under Gaarden er en meget skøn Eng Oxenholm kaldet, som er taget fra Søen. Vaagøe og Meeløe er to ubebygte Øer til Græsning; imellem dem falder en profitable Sælhunde-Jagt, thi naar Sælhundene kommer ind, sette Garn for dem, at de ey kan komme ud. (817)

43. **Skioldemose** i Stenstrup Sogn i Sunds-Herred. Lin 4. Det store grundmurede Huus bygt af Corfitz Hardenberg og Mette Skram. Lin.10 Erich Erichsen Hardenberg, skal staae Corfitz Erichsen Hardenberg og Mette Skram 1528 deres Datter Anne Hardenberg fik 1573 Rigs-Raad Oluf Mauritzen Krogenos, som døde samme Aar uden Børn, hvorved Gaarden fladt til hendes Broder Knud Hardenberg og Mette Urne, deres Datter Mette Hardenberg fik Cancellier Christian Friis, han døde 1616 uden Børn.
44. **Steensgaard** i Svanninge Sogn i Salling-Herred. Denne Gaard maa ey confunderes med Steensgaard i Lolland og Steensgaard paa Langeland. Lin 17 18. Borge-Gaarden bestaaer af et grundmuret Huus to Etager med to Fløye, istandsat 1752 af Etatz-Raadinde Hein, som testamenterede sin Broder Oberst-Lieutenant Preben Brahe denne Gaard og Damsboe til at ligge under Stam-Huuset Hvedholm. Pag. 591 lin. 3 Ole Emiksen skiød ey sin Foged ihjel, men Karen Bryskes Foged, for en Trætte de havde sammen paa Tinget.
45. **Søeboe** i Jordløse Sogn i Salling-Herred. Gaarden ligger meget fornøylelig med Skoven paa den ene, og Søen paa den anden side. Det grundmurede Huus er moderne indrettet, Gaardens Bygninger forbedret, og et stykke Lade tilbygt saavel af Commerce-Raad de Falsen, som Sviger-Søn Etatz-Raad og Lands-Dommer Carl Leopold von Scherevin, den sidste har og anlagt Humle- og Frugt-Hauger, ladet Markerne jevne og besaae med Klever og anlagt Veye med Alleer, samt ladet Skoven opelske; han har og et anseelig Bibliotheque paa Gaarden, deriblant den største Samling i Dannemark af Disputatzer, som her ere trykte; er og en særdeles Elskere af Videnskaber. P. 592 l. 12 Anders Reventlau blev i Krigen ved Assens 1535, Frue Sidsel Lange døde 1535, Søn Jacob

Reventlau døde 1564, Søster Jomfrue (818) Anne Reventlau besad Gaarden 22 Aar, og døde 1587. Søsteren Margrethe Reventlau fik Erich Krabber og udløste de andre, døde 1606. Rigens Marsk Anders Bilde og Sophie Rosenkrantz bygte det grundmurede Huus og døde 1658, hans Datter Karen Bilde til Sæboe fik Steen Bilde Henrichsen Tirsbek solgte Gaarden 1717, da den ey i 50 Aar havde været beboet, men tilhørt Eyeren paa Tirsbek, til Commerce-Raad Johan Eskild de Falsen købte den, og satte Bygningerne i Stand, han døde 1758; hans Datter Marie Margrethe de Falsen fik bemeldte Etatz-Raad von Scherevin.

46. **Taasinge** Beskrivelse er forhen anført ved Taasinge Land i Sunds-Herred, og Atlas Dan. Tom. III. Pag 598.
47. **Tidselholt** i Veystrup Sogn i Gudme-Herred. Lin. 18 Jörgen Mundt eyede Gaarden 1638 efter ham. Lin. 19 Axel Valkendorf eyede Gaarden 1651, og bygte endeel af Gaarden, døde 1675, 59 Aar. Lin 21 Henning Scheel var ey af Adel, efter ham 1720 Daniel Kiellinghusen solgte Gaarden 1740 til Herr Abraham Lehn, som solgte den til Assessor og Herredsfoged Niels Brink 1746, han døde 1756, da Krigs-Raad Plum købte Gaarden, og solgte den 1766 til Ritmester Pultzis Enke Edel Margrethe Baronesse af Gyldenchrone; Gaarden er Bindingsverk med en høj Brand-Muur neden under og Graver omkring Gaarden.
48. **Tøistrup** i Ryslinge Sogn i Gudme-Herred. Gaarden er 1523 opbyggt af to Bønder-Gaarde kaldet Tue eller Toestrup, hvilket er forandret til Tøistrup. Gaarden er bygt af en Sandberg, og maa ey confunderes med Tyrestrup i Jylland. Lin. 6 Michel Sandberg var

Niels Sandbergs Søn, fra 1594 til 1616. Lin 7 andre kalder Kirstine Sandberg, Magdalene Sandberg, hun var Niels Sandbergs (819) og Kirsten Achelejes Datter, fik Ole Gaas, deres søn Niels Gaas døde 1637, hans Søn Christen Gaas den sidste af Slægten, efter ham hans Moder Niels Gaases Frue Hilleborg Pors, som anden gang var gift med Lands-Dommer Erich Kaas til Lindskou, fik Gaarden efter Sønneren fra 1646 til 1660 Doctor Luja, som bygte Laden til 1694. Tim Banner døde 1697 og Frue Helvig Urne, som derefter fik Capitain Ulfeld til Raskenberg, han solgte Gaarden 1709 til Niels Viborg, som solgte Gaarden 1743 til Oberste Adam Diderich von Gramboe, som af Bindingsverk har opbyggt Gaarden, hvis Enke-Frue beboer Gaarden.

49. **Veilegaard** i Veile Sogn i Salling Herred. Gaardens Bygning har Conferentz-Raad Michael von Fabricius ladet reparere og sette i god Stand, Haugen forbedret og udvidet, samt Markerne indkaste og forbedre; General-Major Neuberg testamenterede hans Frue Adolphine Leth, General-Major Lethes Datter Gaarden. Lin 4 efter Caper Marchdan har Veilegaard tilhørt Claus Brokenhuus til Broeholm. Som solgte den 1625 til Frue Ellen Marsvin, Moder til Frue Kirstine Munk ec.
50. **Veistrupgaard** i Veistrup Sogn i Gudme-Herred. Borge-Gaarden bestaaer af tre grundmurede Huuse en Etage med Kieldere, byggt af Cammer-Raad Bork Lund, og en grundmuret Lade af Rubek Gagge; efter Borch Lunds Død 1757 kom Gaarden til Cammer-Raad Möller i Rudkiøbing, hans Enke fik General-Auditeur Flindt i Rudkiøbing, som 1770 solgte Gaard og Gods til Ritmester von Westen. Hoved-Gaards Taxt er 23 Tønder, Skovskyl 2 Tønder, derved er god Skov og Fiskerie.
51. **Vormarkgaard** er nu ey mere en Herre-Gaard, men tre Bønder-Gaarde under Hesselager Herre-Gaard, hvor samme ved Hesselager Kirke er anført, ligger i Enden af Byen af samme Navn. (820)
52. **Ølstedgaard** i Sønder Brobye i Salling-Herred ucomplet. Stue-Huuset nye opbyggt af Bindingsverk med høye Kieldere 1737 af Capitain Himmelstrup, og tilbygt 1767 af Oberste Ehrenfeldt. Eyerne: Frue Dorthe Friis, Christopher Lindenovs Enke, døde 1642. Christence Oldeland, Christian Normands Enke, døde 1657. Oberste Due døde 1672, og Frue Rise Oldeland. Capitain Hans Due. Sören Boldt. Cammer-Raad Fogh til Brobyegaard 1705; hans Datter Anne Helvig Fogh fik Gaarden 1736 gift først med Capitain Himmelstrup, som døde 1738; anden gang 1742 med Oberste Johan Sigismund Ehrenfeldt, efter hendes Død fik han 1762 General-Lieutenant Beenfeldts Datter paa Lammehauge, Marie Elisabeth de Beenfeldt, han døde 1768, hans Enke giftede sig igien 1770 med Etatz-Raad Hans de Hoffman, Amtmand i Colding og Præsident i Fridericia, der solgte Gaarden, som er 19 Tdr. 2 Skpr. 2 Fk. 1 Alb. Hartkorn Hoved-Gaards Taxt, og 33 Tdr. Hartkorn Bønder-Gods ved Auction for 15600 Rixdaler til Geheime-Raad Scafilisky de Mukadelle til Broebyegaard.
53. **Ørbeklund** i Ørbek Sogn. Gamle Eyer af de Friser; Niels Friis 1410, Søn Christen Friis 1454, Søn Henrich Friis 1504, Søn Jesper Friis 1553, Søn Henrich Friis 1571, Niels Friis 1585. Lin 14. Niels Friis Henrichsen bygte Gaarden 1593 og ikke 1503, som sees af Inscriptionen over Taarnets Dør. Pag. 597. lin 2 Jesper Friis, Niels Frises Søn hans Enke Elisabeth Ulfeld besad Gaarden 1651. Lin 5 Niels Friis Jespers Søn anden gang gift med Dorthe Banner uden at efterlade Børn. De øvrige ere anførte i Atlas Daniae. Lin 10. Stift-Amtmand von Heinens Enke døde 1770 og nu tilhører deres Søn og Datter Gaarden tilligemed Hollufgaard i Fraugde Sogn. Borge-Gaarden er 1593 byggt af Niels Friis, er to Etager Grund-Muur, med høye Kieldere og et Taarn midt paa, med Graver omkring.

(821)

54. Østrupgaard ligger ikke i Østrup Sogn, men i Haastrup Sogn i Salling-Herred. Lin 19. Povel og Morten Skinkel har ey tilhørt denne Gaard, men Østrupgaard i Rugaards Amt. Lin. 20 Iver Juel og Mads Vadsbyrd skal have eyet denne Gaard, den sidste var to gange fangen af Tyrken; den første gang blev han løst af Peder Oxe, hvorfor han satte ham Østrupgaard i Pant; anden gang blev han løst af en Ægte-Mands Kone i Hamborg, som han tog med sig herind, og gav aarlig Manden en Læst Korn til Leye af Konen. Pag. 598 efter Ove Lunge skal Just Höegh have faaet Gaarden, og solgt den til Rigs-Raad Jörgen Brahe, død 1661; hans Søn Preben Brahe døde 1708; hans Døttre Karen Brahe og Birgitte Brahe fik Gaarden efter ham, og lod det store Huus paa Gaarden 1710 reparere, 1716 stiftede Frøken Karen Brahe Odense Jomfrue-Closter, som omstændig er anført tilligemed den hele Brahiske Familie i Hofm. Fund. Tom. I fra pag. 287 til 340; efter hendes Død 1738 indsatte hun sin Søster Susanne Brahe, Etatz-Raad Heins Enke, til Patronesse over Jomfrue-Closteret og Eyere til Østrupgaard; Frue Hein testamenterede og ved Stam-Huus Patent 1751 erigerede Steensgaard og Østrupgaard at annecteres til Hvedholm, som et Stam-Huus, hun døde 1760; nu Oberst-Lieutenant Brahe til Stam-Huuset Hvedholm.

Om Lehnsmændene og Amtmændene i Nyeborg Amt.

Pag 606 Lin 19 efter Jens Andersen 1396 er forglemt: Steen Basse 1423, Claus Rønnov 1457, Hans Mehlen 1480 og 1500, Christian Rantzau 1513 ec. Pag. 607 lin. 5 Frantz Brokkenhuus var endnu 1558 Embeds-Mand paa Nyeborg Slot. (822)

Tranekier Amt paa Langeland.

Anmerkninger ved Tranekier Amt. Om Langelands Beliggenhed, Indbyggere, Historisk Tildragelse ec. Er omstændig anført i Atlas Dan. Tom III fra pag 608 til 616. Af en Relation fra Amtmanden 1743 kan tillegges følgende: Langeland ligger høyt og sundt, har vel endeel høye Bakker, men ingen saa høye, at derpaa jo kan saaes og pløyes, det er syv Mile langt, og en god Miil bred somme Steder, andre Steder en halv Miil, og somme Steder alene en fierding Vey bred; den Søndre Kant af Landet er meget bedre, ja dobbelt saa god, som den Nordre, hvilket dog ey ved Landmaalingen skal være iagttaget. Udyrket Jord findes ey der paa Landet uden bed Schrøbelov, hvor det meste staaer under Vand om Vinteren, og derover alene bruges til Vaar-Korn og Græsning. Sandflugt eller Flyve-Sand er ey der paa Landet. Byernes Marker har liden Hvile, siden Byerne ere store, og har mange Huusmænd, samt endeel Lods-Eyere, saa det neppe er ventelig, at Eyendommene kand deles, og enhver faae sin Jord for sig selv. Bækkene eller Aerne ere udskaarne, siden Landet er høyt i Midten, og hat Affald til begge Sider til Stranden. De høieste Bierge eller Bakke kaldes: Fakebjerg, Bloksbjerg, Reebierg, som kan sees langt ud i Havet. Havne ere der ved Faareveile Sonden for Rudkiøbing; hvad derfra af Landets beste Producter 1743 er udført, findes ved Rudkiøbing herefter anført, hvoraf man noget nær kan slutte, hvad der fra Landet aarlig udføres af Korn, Smør, fede Vahre og levende Creaturer.

Landets beste Sæd er Rug, Byg, Erter og Havre, dog lidet Boghvede, Hvede og Vikker. (823)

Af Creaturer ere Kiøer de betydeligste, Heste, Stude, Faar og Sviin, dog er Faarene kuns slette: Giæs, Høns og Ænder. Bie-Avlingen er meget aftaget; af Træ-Frugter har de en anseelig Deel, men Pateter og Klever er ey endnu komme i Brug.

Søer er der allene de ved Tranekier, som er udgravet og bruges mest til Engbund og Græsning, ligeledes den Søe ved Stensgade i Tullebølle Sogn er mesten tilgroet, dog er der nesten ved alle Herre-Gaardene Fiske-Damme. Fiskeriet har de somme Steder begyndt med paa den Østre Kant af Landet med god Fordeel, hvor de fanger Sild, Aal, Makrel, Torsk, hvilket var at ønske flere ville efterfølge.

Skove er der nu ikke i saadan Mængde, som i fordem Dage, dog til Fornødenhed, det meste Bøg- Elle- og Æske-Træer. Af Vildt findes endeel Daa- og Raa-Dyr, Harer, Reve i stor Mængde: Fugle-Vildt af Sneppe, Bekkesiner, Brok-Fugle, Ager-Høns, Krams-Fugle, Vild-Giæs, Vild-Ænder, o.s.v.

Indvaanerne ligne meget de Fynske Bønder, dog ere de i deres Levemaade ikke saa ordentlige, ellers ere de godgjørende imod de Fattige, og i Klædedragt, Sprog og Omgang ligesom de Fyenske. Paa Landet skal være imod 6 a 7000 Siele unge og gamle. De fleste Bønder har gode Frugt-Træer, og avle tillige god Humle ey alene til Nødtørsthed, men endog til at sælge.

Sønder-Herred paa Langeland.

- 1.) Fuglsbølle Sogn, (a) Fuglsbølle, Skousboe Herre-Gaard, Vesterbye, Skaremosesgaard, Flademosegaard. (824)
 - 2.) Lindelse Sogn (b) 14 G. 23 H. Hennemved, 12 G 5 H. Herslev, 15 G. 8 H. Illebølle, 17 G. 17 H. Vindebye, 12 G. 14 H; af Hennemved Bye hører det halve til Humble Sogn.
 - 3.) Fodslæt5te Sogn, (c) Fodslætte, Hiortholmgaard. (825)
 - 4.) Humble Sogn, (d) Humble, Haubølle, Vestergaard Herregaard, Hesselbjerg, Kiedebye, Hagenbye, Ristinge, Hennemved, Brabdsbye, Hverkinge, Helsned, Ourebye, Lakkebøllegaard, Skousgaard Herre-Gaard.
 - 5.) Tryggelev Sogn, (e) Tryggelev er deelt i fire Parter, Lykkesholm Herre-Gaard, Tryggeløvgaard en Meier-Gaard.
 - 6.) Maglebye Sogn, (f) Maglebye, Broelykkegaard, Søegaard, Holmegaard Herre-Gaard, Badenkop, Fiskerleye, Norderbroebye, Sønderbroebye, Bogøe. (826)
-
- a) I Kirken staaer paa Alter-Tavlen: af Frue Berte Grubbe Niels Gaases Enke til Skousboe. I Begravelset hvile: Rubek von Ditten til Skousboe (824) Molgaard. Bernt von Ditten og Karen Porses Søn, død 1689, 53 Aar, og Frue Hilleborg Grubbe, Jörgen Grubbe og Anne Ruds Datter efterlod en Søn Bernt Friderich von Ditten, død 1705 71 Aar. Annexet er Lungelse eller Longelse Sogn. Til Hospitalet af fire Lemmer og Skolen, hvad dertil er givet, see Hofm. Fund. Tom. VI pag. 242.
 - b) Kirken er med Taarn, og har en Klokke, som er given af Grev Friderich von Ahlefeldt 1706. Alter-Tavlen og Prædikestolen 1628, da Zacharias Hansen var Sogne-Præst, hvis Epitaphium er der i Kirken. I Capellet er Sogne-Præsten, hvis Epitaphium er der i Kirken. I Capellet er Sogne-Præsten Giöde Nielsens Begravelse. Kalken er givet af Niels Rasmussen, Capitain ved Landfolket i Lindelse 1660. Choret er deelt fra Kirken ved aabne Pillere. Hvad tilde Fattige er henlagt, see Hofm. Tom. VI pag. 234 235.
 - c) Kirken har et Taarn. Paa Muren staaer: at Erich Kaas til Lindskou lod Taarnet opmure, og Begravelset gjøre større 1649. Choret Tralverk er givet af Melchior Hvas til Hiortholm 1598. Et Epitaphium over Niels Gaas til Hiortholm, døde 1623 41 Aar, og Frue Hilleborg Pors, døde 1637 med Søn Christian Gaas, døde 1637 21 Aar. I Begravelset hviler Lands-Dommer Erich Kaas til Hiortholm, døde 1676, 63 Aar, og Frue Kirsten Gaas 1677 66 Aar. Niels Kaas til Hiortholm døde 1701 60 Aar, og Frue Margrethe Banner, døde 1714 56 Aar; deres Børn: Anne Margrethe Kaas, døde 1701, 21 Aar, og Erich Kaas døde 1710, 28 Aar, han var Capitain, og ere to Faner over ham. Til Kirken har Frue Consistorial-Raadinde Krag foræret 1766 et stort Skilderie med forgyldt Ramme, hvorpaa er afbildet Kong VII. I Salvings-Habit paa Knæ, reisende Hovedet imod Himmelen; hvorunder et Vers forfattet af Giverinden (825)
 - d) Kirken er med Taarn og har to Klokker, den ene med Aarstallet 1636 og den anden med ukiendelige Figurer. I Kirken ere tre aabne Begravelser til Skousgaards og Vestergaards Eyere. Alter-Tøyet er givet af Stie Pors og Dorthe Abildgaard, Kalken af Henrich Haes til Vestergaard 1681, Esken af Commandeur Offenbergh, og Sølv-Kanden af A. Pors 1597. Kirken har to Capeller. Kong Humble siges der at være begravet i et Bierg efter Tradition. Ristinge er en Peninsul der i Sognet, og et Lade-Sted for Kiøbmænd. Hvad til de Fattige er henlagt, see Hofm. Fund. Tom. VI pag. 235-237.
 - e) Kirken er med Taarn. I Kirken er et Epitaphium over Præsten Erich Christensen Humble, død 1674. Et dito over Sogne-Præsten Axel Weile, død 1709. Hvad til de Fattige er

henlagt, see Hofm. Fund. Tom. VI pag 238. Annexet er Fodslette i Tryggeløv Sogn, som bestaaer af fire Parter, kaldet Baller, nemlig: Nørre-Balle, deri er et Bierg, kaldet Pave-Bierg, og en Gaard, kaldet Pavelunds-Gaard, Øster Balle, Sønder-Balle, Kinder-Balle, i denne Bye er en Veyer-Mølle, derved ligger Meier-Gaarden.

- f) Kirken er med Taarn og to Klokker, en stor og en liden, som have en skøn Lyd. Kirken har Grev Ahlefeldt 1762 ladet af Grunden reparere, og lod den pryde med et aattekantet Spiir 40 Alen høy, tækket med Spaan paa Flæy-Stangen med en Konner-Kugle og Kobber-Fløy. Hvad til de (826) Fattige i Sognet er henlagt, see Hofm. Fund. Tom VI pag. 238.
- g) Bogøe er en Insul af 20 Tdr. Land; en anden kaldet Lang af 5 a 6 Tdr. Land, en mindre kaldet Bock, hvorpaa groer lidet Græs.

Nørre-Herred paa Langeland

Rudkiøbing Kiøbstæd, som er Annex til Schøbeløf.

- 1) Stoense Sogn, (a) Stoense, Nyegaard en Meier-Gaard, Skattebølle, Hovskov, Houborg
 - 2) Snøde Sogn, (b) Snøde Bye, Steensgaard Herre-Gaard, Lille Snøde, Egebølle (827)
 - 3) Bødstrup Sogn, (c) Bødstrup, Svalebølle, Hellertofte, Leibølle, Emmerbølle, Fæbek, Nestebølle, Egelykke Herre-Gaard, Sieøe, Skovøe, Nedergaard Herre-Gaard, Heinegaard Herre-Gaard.
 - 4) Tranekier Sogn, Tranekier Bye, Tranekier Slot, Corsebølle en Sæde-Gaard, Pæregaard en liden Sæde-Gaard, Boetofte Bye, Strandbye. (828)
 - 5) Tulebølle, (e) Tullebølle, Klaosebølle, Skebjerg, Trellesvig, Steensgade, Lykkebye, Lismose, Blegholmgaard, Thottisholmgaard, Tiørntvedgaard, Biergebyegaard.
 - 6) Cimmersbølle Sogn, (f) Cimmersbølle, Kullepille, Lollesgaard, Rivbjerg, Kassebølle, Biskopstorp. (829)
 - 7) Skrøbelev Sogn, (g) Skrøbelev, gammel Skrøbeløv, Svenstrupgaarde, Torpe, Pudselykkegaarde, Vindeltorpegaarde, Blangshauge.
 - 8) Lungelse Sogn, (h) Lungelse Bye, Nørre Lungelse, Peerstrup, Askemose, Tagemosegaard, Møllegaard Herre-Gaard, Spotsbjerg Huuse. (830)
-
- a) (826) Kirken har et Taarn paa den Østre Side. Under Prædikestolen er tvende Jomfrue Holker begravet, som menes Anno 1600 at have bygt Kirken, de eyedede Skattebøllegaard, som nu er tre Bønder-Gaarde. De Harboer til Nyegaard ere og der begravne, men Kisterne henfaldne.
 - b) Kirken har et høyt Taarn, som tiener de Søfarende til Merke. Kirken fik 1360 Aflad, see Pontop. Annal. Tom. II pag. 206; den har nu en smuk Alter-Tavle og Prædikestoel, samt et stort Skilderie om Himmerig og Helvede, givet af Præsten Jens Mastrands Enke. Kalk og Disk af Hans Gottfried Steensen til Steensgaard døde 1730 og Frue Anne Sophie Kaas. I Choret over Begravelset er et anseelig Epitaphium af Steen med Portraits over Hans Steensen til Steensgaard Knuds Søn, døde 1594 og Frue Margrethe Basse, døde 1599 med Søn Christopher Steensen. I Begravelset: Hans Ditlev Steensen, Oberste Vincentz Steensens og Frue Anne Holkes Søn, død 1677, 43 Aar. Henrich Steensen til Steensgaard og Egelykke, død 1677, 43Aar, og Frue Mette Gotfreds, døde 1710, 59 Aar. Hvad til Kirken og de Fattige er henlagt, see Hofm. Fund. Tom VI. Pag. 230 233. Paa Snøde Mark ere begravne endeel Svenske, som bleve ihjelslagne under Vincentz Steensens Anførsel

1659. Paa de yderste Pynt af Landet er en Plads, kaldet Houborg, med Graver om, som skal have været den Søe-Røver Hogenhous Fæstning. (827)
- c) Kirken er med et Taarn paa den Vestre Ende, har smuk Alter Tavle, Prædikestoel og Daab. I Begravelse ere hensatte: Jomfrue Holke Kaas Ottens Datter af Lykkesholm, døde 1694, 17 Aar. Frue Hilleborg Steensen Vincentz Datter, Otte Kaases Frue, døde 1711, 69 Aar. Otte Kaas, Mogens Søn til Lykkesholm, Holme og Nedergaard, død 1731, 52 Aar. General-Major Banner Kaas og Frue Sophie Charlotte Brokdorf, døde 1768, 73 Aar.
- d) Tranekier Kirke er med Taarn. Paa Klokken staaer: 1472 regnante D. Christierno R. D. & N. Principe Tranekier Filio Johanne. Vid. Marm. Dan. Tom. I pag 260. Alteret, Prædikestoel og Daaben, som er af Billedhugger-Arbeyde, er givet af Christopher Urne og Sophie Lindenov 1644. Et Epitaphium over Frue Margrethe Dorothea Grevinde af Rantzau til Gravensteen, Geheime Raad Friderich von Ahlefeldts Frue, død 1665, 23 Aar. Bernt Friderich von Ditten til Møllegaard og Skousboe, gift 1701 med Frue Margrethe Sehested til Lykkesholm, døde 1704, 30 Aar, see Marm. Dan. Tom I pag 260. Paa den Søndre Side det Grevelige Ahlefeldske Begravelse med Marmor-Pillere, Jern-Døre og Vaabner. I det underste Begravelse hviler: 1.) Gros-Canceller Grev Ahlefeldt i en Marmor Kiste. 2.) Hans første Gemahl i en Kobber Kiste. 3.) Hans anden Gemahl i en overtrukket Fløysels Kiste med Galuner, ligesom og følgende Kister med samme er overtrukket, nemlig: 4.) General Grev Ulrich Carl Ahlefeldt. 5.) Geheime-Raad og (828) Statholder Grev Carl Ahlefeldt. 6.) Grev Christian af Ahlefeldt. 7.) Nu værende General Friderich af Ahlefeldts første Frue. 8.) Grev Christian Ahlefeldts liden Datter. I det øverste Begravelse: To prægtige Marmor Kister til den nu levende General Friderich af Ahlefeldt og anden nu levende Gemahl. Der i Sognet er en Sæde-Gaard, kaldet Corsebølle, oprettet 1719; og Pæregaard en liden Sæde-Gaard oprettet efter den Svenske Krig. Annexet er Tullebølle.
- e) Kirken er med Taarn, og har en Klokke med Inscription: Alpha & Omega, Deus & Homo 1465 vid. Marm. Dan. Tom I pag. 261. Kirken kaldes St. Martini Kirke, hvis Billede er der endnu. Alter-Tavlen skal være opsat 1508, og er kommen fra Rom, deri skal efter Tradition være et stykke raaden Træ af Christi Kors. Kirken skal være den ældste i Herredet, og har forud været en Convent-Kirke. Blegholm er en liden Sæde-Gaard; Vesten for Clausbølle i en stor Eng ved Vester-Strand er en stor Holm paa en Banke med Graver om og Volde, hvor sees Rudera af et gammel Slot, kaldet Holm-Slot, som menes at have været en Søe-Røvers Fæstning. I Sognet ligger Steensgade Søe, hvori er Gedder, Aborre og Aal.
- f) Kirken har et Taarn Norden for Alteret med en Klokke, som er given af Grev Friderich von Ahlefeldt og første Frue Marie Elisabeth von Ahlefeldt; Kirken har en smuk malet Alter-Tavle hvorpaa Christi Levnet er afbildet, givet af Herr Jens Marstrands Enke, som og har ladet renovere Prædikestolen og Crucifixet. Kalk og Disk er givet af Herr Hans Fransen, Sogne-Præst 1665. Sognet ligger midt paa Landet ved Skoven og Stranden, hvoraf kand have Aal, Flynder, Sild, Torsk, Makrel, (829) Hornfisk. Biskopstrup er en liden Sæde-Gaard ufri, som tilforn har været Bønder-Gaarde. Til Sognets Fattige er 1771 givet af Marstrands Enkers Arvinger 100 Slettedaler, hvoraf fem Fattige i Sognet nyder Renten.
- g) Kirken er med Taarn, paa samme er en Steen, hvorpaa staaer udhugget en Munk, som har en Cardinals-Hat paa. Klokkens Inscription bestaaer ag´f endeel ulæselige Munke-Bogstaver. Alter-Tavlen og Lysestagerne er 1594 givet af Erich Hardenberg og Anne

Rönnov, hvis Vaabner, tilligemed Eyler Rönnovs, findes paa Herskabets Stoel og paa nogle Vindues Ruder. Paa den Nordre Side af Kirken er i en Graae-Steen udhugget en Munk i fuld Corpus med en Stol i Haanden. Paa den Søndre Side sees ligeledes i Graa-Steen: En Løve, et Skib, en Grib hos hvilken staaer et Menneske med et Sværd i Haanden, et Dyr som en Løve med et Koe-Hoved. Søvertorp er en Sæde-Gaard, har en smuk Bygning, tilhører Genera-Auditeur og Herredsfoged Flindt.

- h) Kirken er med Taarn, har et Pulpitur og et Positiv, som er givet af von Ditten 1696. I Begravelset hvile: Bernt Friderich von Ditten til Mølgaard og Skousboe, gift med Frue Karen Sehested til Lykkesholm, død 1704, 38 Aar. Capitain Vincentz Steensen Kaas til Mølgaard, død 1710, see Marm. Dan. Tom. I pag. 261. Hvad der til Orgelverket er henlagt see Hofm. Fund. Tom. I pag. 228 og til de Fattige pag. 240. Dette Sogn har tilforn lagt under dette Herred, men nu hører til Sønder-Herredet. (830)

Rudkiøbing en Kiøbstæd paa Langeland.

Beliggenhed, Navn og Vaaben. Rudkiøbing ligger under 54 Grad 9 Minuter, 3 Mile til Vands fra Svendborg, er en liden Kiøbstæd; forðum kaldet Lavindskiøbing, og siden kaldet Rudkiøbing af Rudskalle, hvoraf Byen fører trende i sit Vaaben; den maa være meget gammel, som kan sluttes af Byens Privilegier.

Privilegier. 1296 Hertug Erich Langbeens. 1355 Woldemar Hertug I Jylland. 1447 Kong CHRISTOPHER III. 1517 Kong HANSES. 1522 Kong CHRISTIAN III. 1584 Kong FRIDERICH II. 1596- 1596 BEGGE UNDERSKREVNE AF Rigs-Raaderne i Kong CHRISTIAN IV umyndige Aar. 1597 Kong CHRISTIAN IV Dito 1608. Dito 1625 og endelig Kong CHRISTIAN V den 22 December 1670. Disse Documenter og Privilegier skal endnu alle være conserverde.

Kirken. Kirken er med Taarn og Spiir, som tiener de Søfarende til Merke, har tre Klokker og et Seierverk. I Kirken er et Epitaphium over Byefoged Christopher Friderichsen og Anne Rosina Rutner. Et Dito over General-Major Samsøe, som var fød paa Samsøe, som først havde tient i Venetiansk og Fransk, og siden i Dansk Tieneste, døde her 1739. Der er og et Orgelverk af fiorten Stemmer, to Messingstager givet af Lauritz Brokkenhuus 1585, Alter-Tavlen, Tralverket for Choret, Daaben, to Lysekroner med videre Krigens Inventarium, see Hofm. Fund. Tom. VI pag. 827 – 829, samt Kirkens, Præstens, Skolens og de Fattiges Donationer fra pag. 212 – 231. Fattige Boder ere indrettede til tolv Personer, see ligeledes Hofm. Fund. Tom. VI pag. 230.

Indbyggere. Indbyggerne ere: En Sogne-Præst, 1 Capellan, 1 Byefoged, som tillige er Herredsfoged over Nørre- og Sønder-Herreder, 1 Byeskriver, (831) 1 Tolder, 1 Controleur og Strand-Controleur, 15 Handlende, 1 Apotheker, 1 Postmester, Haandverker alle Slags 75, hvoraf 10 Skrædere, 11 Skoemagere, 8 Snedkere, og foruden disse 21 Væverske; Der skal befindes i alt 110 Borgere og 700 Mennesker unge og gamle.

Fartøyer. Under Byens Told-District er 13 Fartøyer af 176 Læster, som farer paa Norge og Kiøbenhavn.

Consumption. Byens Consumption er for nærværende Tid 1700 Rixdaler. I Aaret 1742 er fra Toldstedet udført: Byg 3148 Tdr. Erter 1693 Tdr. Flesk 219 Skpr. Havre 3509 Tdr. Malt 250 Tdr. Æbler 76 Tdr. Heste 42. Levende Sviin 249. Tælg 12 Skpd. Vox 81 Skpd.

Herre-Gaarde paa Langeland.

- 1.) **Tranekier** Slot i Nørre-Herred den Grevelige-Residentz, er ældste Sted af Brand-Muur, som findes der paa Landet, dog findes der paa Landet, dog findes Rudera af et gammel Slot kaldet Kroager, hvorom ved Steensgaard herefter meldes, ligeledes findes dobbelte Graver af en gammel Fæstning kaldet Houborg, tæt ved Stranden paa den yderste Pynt af Landet lige over for Sprøe. Paa den Vestre Side af Landet ved Clausbølle findes og Kiendetegn af et, kaldet Holms Slot, og ved Bødstrup-Marker ligeledes Graver og Grund-Steen af et, kaldet Haugaard; men disse tre synes meest at være anlagt til Søe-Røverie, som alle formodentlig ere afskaffede ved Tranekier Slots Bygning, da den har en Ring-Muur, hvori neppe to hundrede Mand kan stilles, og endda paa en skraa Bakke med et Qvadrat-Taarn midt paa (832) Pladsen, som længe siden er nedbrudt; Slottet er anlagt paa en høj Bakke med dobbelte Graver, men neppe 200 Skridt derfra ligger lige saa høye Bakker, hvoraf Lybekkerne forud har betient sig, saa de bag samme Høye har udgravet Vandet af Søen fra Fæstningen. Bygningen, som den nu er forandret, er aftegnet i Atlas Dan. T. III. Paa Slottet er ingen Kirke, men i Byen strax derved, kaldet Tranekier, er en Kirke, som Lehnsmændene har ladet adskillige gange forbedre og tilbygge, og hvorom ved Kirken meldes.

1255 har Hertug Erich Langebeen eyet Langeland, af Slottes Lehnsmænd ere endeel forglemte i Atlas Daniae og befindes saaledes: 1.) Drode Lauridsen. 2.) Herr Jens Andersen. 3.) Herr Henrich Klisten. 4.) Herr Ditlef Rotlief. 5.) Philip Axelsen. 6.) Bernt Bilde. 7.) Anders Tidemand. 8.) Hans Valkendorf. 9.) Axel Valkendorf. 10.) Herr Niels Andersne 1509. 11.) Herr Thomas Nielsen. 12.) Herr Eyler Erichsen. 13.) Herr Christen Hvid. 14.) Herr Sören Stampe. 15.) Herr Jens Juel. 16.) Olle Krompen i 12 Aar. 17.) Herr Hop von Dintlof 1 Aar. 18.) Marqvor Tideman i 3 Aar. 19.) Herr Prebiörn Podebusk 8 Aar. 20.) Jörgen Brahe 7 Aar. 21.) Eyler Rönnov 5 Aar. 22.) Frantz Brokkenhuus 7 Aar. 23.) Eyler Rönnov 3 Aar. 24.) Jörgen Marsvin 5 Aar. 25.) Mauritz Podebusk 18 Aar. 26.) Lars Brokkenhuus 1 Aar. 27.) Breyde Rantzau 14 Aar. 28.) Henrich Bülov 1 Aar 1596. 29.) Niels Friis 13 Aar. 28.) Henrich Bülov 1 Aar 1596. 29.) Niels Friis 13 Aar. 30.) Vilke Gydersen Raadsens Aar. 31.) Frantz Rabtzu 1611. 32.) Mogens Ulfeld 1617. 33.) Jens Juel. 34.) Edvard Kruse 3 Aar. 35.) Hans Lindenov 3 Aar. 36.) Johan Friis 1624 3 Aar. 37.) Christopher Ulfeld 1627. 38.) Peder Basse 1629. 39.) Otte Thott. 40.) Hannibal Sehested. 41.) Christopher Urne. 43.) Grev Christian Rantzau. Den sidste Grev Rantzau til Bredenburg kan ey kaldes Lehnsmænd, da han havde det til Pant for laante Penge. (833)

I værende Tiid imedens Krigen varede, findes endnu Kong GUSTAV af Sverrig hans Salvoguarde Brev, dateret Falster 10 Febr. 1658, hvori siges: at Langeland er hans Geheime-Raad Corfitz Uhlfeldts virkelige Eyendom, og derfor skulde være frie for alle Onera, hvoraf man maa slutte: at Corfitz Uhlfeldt enten har havt Langeland som en Appenage med sin Gemahl, eller og Kong CARL skienkede ham samme Land; saa meget er vist, at Grev Rantzau efter Krigen havde det i Pant for laante Penge, og da Gros-Canceller Friderich Ahlefeldt havde bemeldte Rantzaus Datter, saa blev det 1671 af Kongen erigeret til et Grevskab; dog fik Greven ey alle fiorten Kirker straxen, men købte dem efterhaanden, saa Greven eyer alle Kirkerne, undtagen Rudkiøbing Kirke; altsaa var Gros-Canceller Ahlefeldt den 43, hans Søn Grev Friderich Ahlefeldt den 44, hans Halv-Broder Premier-Minister Grev Carl von Ahlefeldt paa Gravensteen den 45, hans ældste Søn, Ridder og General af Cavalleriet, Grev Friderich von Ahlefeldt den 45. See videre om den Ahlefeldske Familie af Professor Möller Flensborg 1771 in folio.

- 1) Da nu Grevskabet fik Birketing Ret lige til Høyeste Ret, blev Landstinget, som den Tid holdtes paa Rudkiøbing, 1677 forfløttet til Fyen, siden det øvrige Proprietair-Gods var for lidet til et Landsting; Lands-Dommerne haver været Erich Bilde til Vestergaard 1626, Vincentz Stensen 1649, Erich Kaas til Hiortholm og Lindskou 1665, Thomas Beck 1674, Ulrich Luft i 3 Aar til 1677, da Landstinget blev ophævet, og Luft søgte til Kiøbenhavn igien, hvor han var kortsvilig Raad ved Hoffet. Amt-Stuen blev ophævet 1699, og forfløttet til Nyeborg. See videre om Tranekiers Slot i de ældgamle Kongers Tid i Hofm. Fundat. Tom. VI pag 209 og 219. Slottet er omgivet med Skov, Eng og Søer, paa den Østre og Vestre Side er Alleer igiennem Skoven til Stranden. I Sognet har været fem (834) Søer med Dæmninger: Svansager, Empegaard, Pade og Tranekier Søer, disse er afløbne og nu Engbond, dem femte, nemlig Borre Søe bruges endnu til Fiskerie. Aasøe Skov, hvor nu er store Træer, har formodentlig, førend den sorte Død, været Ager-Land, siden der findes Ager-Reene endnu i Skoven.
- 2) Broelykke i Tryglev Sogn i Sønder-Herred, er ucomplet og Bindingsverks Bygning. Eyerne have været Cancellie-Raad Holmsted i Nyeborg, Niels Rasmussen, og nu Grev Ahlefeldt.

- 3) Egelykke i Bodstrup Sogn i Nørre-Herred, er ucomplet og Bindingsverk, opbyggt af Henrich Steensen og Søn Oberst-Lieutenant Steensen. Heyned er afbrudt og lagt under denne Gaard. Eyerne vare fordum de Harboer. Henrich Vincentz Steensen, Oberst-Lieutenant Hans Gottfried Steensen, Oberst-Lieutenant Hans Gottfried, Oberst-Lieutenant Carl Friderich Steensen til Steensgaard.
- 4) Faareveile i Schiøbeløv Sogn i Nørre-Herred. Er den ældste og største af Bønder-Gods paa Landet, har fordum været befæstet. Porten med Taarnet med Taarnet for Gaarden uden og inden igiennem Volden gandske gevekst og med Rømmer-Billeder og Vaabner ziret. Gaarden er ellers alene af Bindingsverks Bygning, der har fordum været et Capel paa Gaarden; al Lade-Gaarden med Hauge ligger inden for de yderste Graver og Porten. Erich Hardenberg har ladet den befæste 1583. Over Dørene i Lade-Gaarden staaer tvende Navne, nemlig: Jörgen Marsvin, at lade Gaardens Volde og Graver renovere og paa nye palisadere, hvortil de skulde tage af Kongens Skove, og lade det samtlige Landets Bønder didføre. Gaarden menes at have sit Navn af den Viig, som løber ind for Gaarden i Stranden, og derfor kaldet For-Veyle. Eyerne have været (835) Rigs-Raad Eyler Rønnov, døde 1563. og Frue Anne Krabbe, Datter Anne Rønnov og Rigs-Raad Eyler Hardenberg, døde 1604. Jörgen Marsvin og Frue Anne Helvig Gyldenstjerne, Etatz-Raad Knud Urne og Frue Anne Helvig Valkendorf, hun fik derefter Etatz-Raad Jörgen Scheel og døde 17129, hans Broder-Søn Geheime-Raad Holger Scheel, nu hans Enke-Frue.
- 5) Fodslette i Fodslette Sogn er ufrie, og ligger nu under Hiortholm. Eyerne: Hans Hvittat, Datter Maren Hvittat og Marqvord Hvas, Jens Hvas og Sophie Urne, Kirsten Hvas og Floris Rønnov.
- 6) Heinedgaard i Bødstrup Sogn i Nørre-Herred, er nedbrudt, ucomplet og under Egelykke. Eyerne: Anders Albertsen Scheel og Fruer Karen Flemming og Begge Rosenkrantz, Jörgen Scheel og Fruer Anne Lunge og Jytte Brök, Niels Harboe 1670.
- 7) Hiortholm i Fodslette Sogn i Sønder-Herred. Bygningen er Bindingsverk, opbyggt af Niels Kaas og Søn Oberste Banner Kaas. Melchior Hvas og Frue Kirsten Acheleie bygte først Gaarden, Niels Gaas og Erich Kaas, deres Søn Niels Kaas og Anne Margrethe Banner, deres Søn General-Major Christian Banner Kaas, Niels Rasmussen, Consistorial-Raadinde Krag.
- 8) Holmegaard i Maglebye Sogn i Sønder-Herred. Er den ældste Gaard paa Langeland, men vides ey af hvem den er oprettet. Borge-Gaarden er nye Bindingsverk; ligeledes Lade-Gaarden af gammel Bindingsverk. Eyerne have været: Otte Kaas og Frue Hilleborg Steensen, Søn Oberst-Lieutenant Hans Ditlev Kaas, død 1749 nu Grev Ahlefeldt.
- 9) Lykkesholm i Tryggelev Sogn i Sønder-Herred, er ucomplet. Af Bindingsverk opbyggt 1730 af Oberst-Lieutenant Hans (836) Ditlev Kaas, undtagen noget af Borge-Gaarden. Eyerne have været: Mogens Kaas og Frue Anne Pors, Otte Kaas og Hilleborg Steensen, Oberst-Lieutenant Hans Ditlev Kaas, død 1749 og Frue Sophie Brokdorf, nu Grev Ahlefeldt.
- 10) Møllegård i Longelse Sogn i Nørre-Herred. Eyerne ere i Atlas Daniae anførte og tilhører nu Niels Krag.
- 11) Nedergaard i Bødstrup Sogn i Nørre-Herred. Gaarden er Bindingsverk, den største Deel opbyggt af Oberst Rubek Kaas. Eyerne ere anførte i Atlas Dan. Efter Vulf Bukwaldt 1670 Otte Kaas, Rubek Kaas, General-Major Banner Kaas, hans Enke, nu Otto Kaas.
- 12) Nyegaard i Steense Sogn i Nørre-Herred, er ucomplet og en Meier-Gaard. 1670 var Christian Harboe Eyere deraf, men nu hører den under Grevskabet Ahlefeldt.

- 13) Skovsboe i Humle Sogn i Sønder-Herred, er ucomplet og Bindingsverk. Eyerne ere anførte i Atlas Daniaë, nu tilhører den Niels Hansen.
- 14) Skovsgaard i Humle Sogn i Sønder-Herred, er ucomplet og Bindingsverk. Eyerne ere anførte i Atlas Daniaë, nu tilhører den Niels Hansen.
- 15) Steensgaard i Snøde Sogn i Nørre-Herred, er en meget smuk Gaard. Det store Huus er Grund-Muur med hvelvede Kioldere og Taarn, anlagt paa tvende Banker, hvorimellem er en liden dyb Søe, har skønne Skove. Denne Gaard er 1577 ved Mageskifte med Kong FRIDERICH II imod de Steensener, da denne Gaard kaldtes Kroager, og stod paa et andet Sted i Løkken; den meste Bygning blev afbrudt og ført 1578 af Knud Steensens Enke-Frue Anne Lange til denne Gaards Opbyggelse. Bemeldte Kroager var tilforn et Lehn-Gods, og Frue Anne von Stoven havde samme i (837) Forlehning. Anno 1665 solgte Kong FRIDERICH III endeel af Godset til sin General-Adjutant Oberste Hans Ditlev Steensen som kaldtes St. Knuds Gods paa Langeland. Eyerne efter bemeldte Knud Steensen og Anne Lange, deres Søn Hans Steensen og Anne Lunge. Lands-Dommer Vincentz Steensen 1689 og Frue Anne Holk døde 1660. Henrich Steensen og Frue Mette Gotfrieds Datter. Oberste Han Gotfried Steensen døde 1749, og Fure Anne Sophie Kaas døde 1757; nu Oberst-Lieutenant Carl Friderich Steensen og Frue Hilleborg.
- 16) Vestergaard i Humle Sogn i Sønder-Herred, er ucomplet og alene en Bindingverks Lade-Gaard. Eyerne ere anførte i Atlas Daniaë, nu eyer Grev Ahlefeldt den.

Er saa alene foruden Grevskabet sex complete Herre-Gaarde: Faareveille, Hiortholm, Holmegaard, Møllegaard, Nedergaard, Steensgaard. Af ucomplete Gaarde: Broelykkegaard, Egelykke, Hegnet, Lykkesholm, Skousgaard, Skousboe, Vestergaard, Fodslette og Nyegaard Meier-Gaarde.

Afgangne General Grev Ahlefeldt har indrettet et Stam-Huus, kaldet Ahlefeldt af det Gods paa Langeland, som han har tilkiøbt sig foruden Grevskabet, samme Erektion er læst og protocolleret ved Fynbo Landsting